

Grundläggande granskning av kommunstyrelsen 2025

Strömsunds kommun

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1. Inledning.....	2
1.1. Bakgrund.....	2
1.2. Syfte och revisionsfrågor.....	2
1.3. Avgränsning.....	3
1.4. Revisionskriterier.....	3
1.5. Genomförande.....	5
2. Granskningsresultat.....	6
2.1. Inledning.....	6
2.2. Styrning och uppföljning av verksamhet.....	6
2.3. Styrning och uppföljning av ekonomi.....	7
2.4. Intern kontroll.....	8
3. Sammanfattande bedömning.....	9

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt *god revisionsred i kommunal verksamhet* ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionsred*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
 - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
 - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
 - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
 - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2025. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Kommunfullmäktiges budget för 2025
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen

1.4.1. Reglemente för kommunstyrelsen

Enligt reglementet (KF 2024-04-25 § 53) är kommunstyrelsen kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och ha ett helhetsansvar för hela kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet, inkluderat kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Ett par verksamhetsområden som styrelsen ansvarar över är: säkerhetsfrågor i kommunen, kommunens personaladministrativa system och ekonomisystem. Styrelsen är verksamhetsansvarig nämnd för följande områden:

- Gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning (Komvux), ärenden som rör högskoleutbildning och uppdragsutbildning
- Ny- och ombyggnad samt förvaltning, anläggning och drift av kommunens fastigheter, IT-infrastruktur, vatten- och avloppsanläggningar, gator, vägar, allmänna platser och renhållning undantaget inomkommunala bolags förvaltningsområden
- Kost till förskolor, skolor och äldreomsorgen
- Färdtjänst
- EU-projekt
- Samiskt förvaltningsområde
- Information och kommunikation

1.4.2. Kommunspecifik styrmodell

Enligt fullmäktiges budget för 2025 (KF 2024-06-12 § 86) ska varje nämnd och styrelse ansvara för att genomföra kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag. Nämnder och styrelse ska utifrån kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag ta fram effektmål för sin verksamhet. Respektive nämnd och styrelse ska ta fram konkreta och mätbara mål, med en beskrivning av hur målen ska nås.

Nämnd och styrelsen ansvarar för uppföljning av den egna verksamhetens uppdrag enligt reglemente samt kommunfullmäktiges prioriterade uppdrag och övergripande mål. Rapporteringen ska innehålla mätresultat och analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar resultatet.

Kommunfullmäktiges styrdokument *Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning* (KF 2014-11-12) tydliggör styrmodellen. Styrdokumentet anger arbetsordningen för nämndernas arbete med mål och ekonomi utifrån tre verksamhetsfaser 1) före verksamhetsåret, 2) under verksamhetsåret och 3) efter verksamhetsåret.

Före verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Under hösten lägga fram förslag på mål och budget för kommande år
- ▶ Välja ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till kommunfullmäktige

Under verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Följa upp sin verksamhet med prognoser per februari, april, augusti och oktober
- ▶ Göra tertialuppföljning per sista april och augusti, inklusive beskrivning av måluppfyllelsen

Efter verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Lämna in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelse och annat underlag som begärs till kommunledningsförvaltningen

1.4.3. Reglemente för intern kontroll

Reglemente för intern kontroll (KF 2012-11-14) anger att nämnder och styrelsen ska ha en tillfredställande intern kontroll. Nämnder och styrelsen ska årligen upprätta och fastställa en plan för den interna kontrollen. De ska till kommunstyrelsen delge internkontrollplanen och ansvara för genomförandet av den. Nämnder ska vid behov vidta åtgärder vid varje identifierad brist.

Till reglementet finns en riktlinje och en handbok. Handboken anger mer konkret hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas. En risk- och konsekvensanalys ska genomföras för att identifiera risker och i vilken grad dessa kan kontrolleras. Analysen ska innehålla en värdering av sannolikhet och konsekvens. Vid högre poäng än fem i skalan ska kontrollåtgärder alltid övervägas. Analysen ska ligga till grund för upprättande av internkontrollplanen som ska besvara följande frågor:

- ▶ Vad ska kontrolleras?
- ▶ När ska kontrollen genomföras?
- ▶ Hur ska kontrollen genomföras?
- ▶ Vem ska utföra kontrollen?
- ▶ Hur ska rapporteringen genomföras?

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (tex protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

Vi använder oss av följande bedömningskala för att besvara revisionsfrågorna och kontrollpunkterna i tabellerna:

Ja, i allt väsentligt.	Grön
Delvis, viss avvikelse.	Gul
Nej, väsentlig avvikelse.	Röd
Ej tillämbart.	Grå

2. Granskningsresultat

2.1. Inledning

I nedanstående avsnitt redogörs för granskningens iakttagelser. Vi har utifrån granskningens tre övergripande revisionsfrågor delat upp dessa i tre avsnitt där våra iakttagelser per fråga sammanställs i tabeller. Granskningens resultat sammanställs i avsnitt tre där granskningens syfte och revisionsfrågor besvaras.

2.2. Styrning och uppföljning av verksamhet

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens verksamhetsstyrning och uppföljning. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Kontrollpunkter: Verksamhetsstyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om verksamhetsmål	Ja	Styrelsen beslutade om verksamhetsmål vid sammanträdet 2025-01-28 § 3.
Beslutat om nyckeltal för att mäta måluppfyllelsen	Ja	Till verksamhetsmålen finns nyckeltal som ska mäta måluppfyllelsen.
Följt upp verksamheten löpande under året	Ja	Styrelsen har följt upp verksamhetsmålen per april (2025-06-24 § 119) och augusti (2025-10-28 § 207). Per augusti prognostiseras att: <ul style="list-style-type: none"> ▶ 10 mål uppnås ▶ 6 mål delvis uppnås ▶ 5 mål uppnås inte ▶ 6 mål bedöms inte och anges kommer att bedömas i årsrapporten.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	Ja	Framgår i rapporterna hur verksamheterna har jobbat med att öka måluppfyllelsen.
Följt upp verksamheten i en årsrapport	Ja	Verksamhetsmålen från 2025 har följts upp vid sammanträdet i mars 2026.
Nås målen för verksamheten	Ja	Enligt uppföljningar rapporteras att: <ul style="list-style-type: none"> • 17 mål har uppfyllts. • 6 mål har delvis uppfyllts • 2 mål har inte uppfyllts. • 2 mål har inte bedömts

2.3. Styrning och uppföljning av ekonomi

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens styrning och uppföljning av ekonomin. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar.

Kontrollpunkter: Ekonomistyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om budget inom tilldelade ramar för innevarande år	Ja	Styrelsen beslutade om budget vid sammanträdet 2024-10-29 § 208.
Följt upp ekonomin löpande under året	Delvis	Styrelsen har följt upp ekonomin vid sammanträdena: <ul style="list-style-type: none"> 2025-06-24 § 115, behandling av delårsrapport per april 2025-10-09 § 190, behandling av bokslutsprognos per augusti Styrelsen har inte upprättat en <i>delårsrapport per augusti</i> till följd av att det nya ekonomisystemet inte hade implementerats fullt ut. Per augusti lämnades endast en prognos om ett underskott om -3,9 miljoner kronor för helåret. Styrelsen har inte följt upp ekonomin i månadsrapport per oktober.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	Delvis	Styrelsen har inte beslutat om några åtgärder för att säkerställa att ekonomin är i balans. Däremot framhåller styrelsen vid behandlingen av delårsrapporten per augusti att åtgärder för kostnadsminskningar och effektiviseringar för 2025 behöver fortgå och att verksamheterna ska verkställa åtgärder som inte kräver politiska beslut.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	Ja	Styrelsen behandlade sitt årsbokslut för 2025 vid sammanträdet 2026-02-17 § 23.
Når målen för ekonomin (inkl. budget)	Ja	Styrelsen redovisade sammanlagt ett överskott med 6,8 mnkr för helåret.

2.4. Intern kontroll

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens interna kontroll. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kontrollpunkter: Intern kontroll	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	Ja	Kommunstyrelsens internkontrollplan innehåller en riskanalys. Riskanalysen fokuserar i stort på verksamhetsnära risker och men mer i begränsad omfattning på ekonomiska risker.
Beslutat om en internkontrollplan	Ja	Styrelsen beslutade om internkontrollplan vid sammanträdet 2024-12-17 § 249.
Följt upp internkontrollplanen	Ja	Styrelsen har följt upp internkontrollplanen vid sammanträdena 2025-05-20 § 93, och 2026-02-17 § 25.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	Delvis	Vid genomgång av styrelsens uppföljning av internkontrollplan 2025 framgår flertalet avvikelser och att flera av dessa inte har åtgärdats fullt ut (se text nedan)

Arbetsmiljörisker

Det framgår att ett antal händelser med bedömda arbetsmiljörisker är påbörjade men oavslutade. I uppföljningen rapporteras att det finns totalt 257 händelser som pågår men som inte är helt klara. 95 händelser är äldre än tre månader. Enligt uppgift har kommunens HR-avdelning daglig kontroll på antalet ärenden som rapporteras i IA-systemet.

Rehabiliteringsärenden - ej påbörjade utredningar

Antalet öppnade ärenden rapporteras att ha ökat från 55 till 79. Uppföljningen anger att detta innebär att det krävs ett kontinuerligt och ständigt pågående arbete med att utreda och hantera sjukfrånvaro hos medarbetarna.

Utlämnande av allmän handling - brister

Av 567 inkomna begäranden är 197 registrerade som obesvarade eller utan återkoppling. Enligt uppgift är processen när en begäran kommer in till kommunens myndighetsbrevlåda att begäran vidarebefordras samma dag till ansvarig förvaltning/avdelning för att besvaras. Rutinen är att den som är ansvarig att svara på begäran ska återkoppla till kansliet för att vi ska kunna följa upp denna kontroll. Det förekommer att rutinen med att återkoppla inte alltid efterlevs.

Arbetstidsregler - dygnsvila, veckovila och övertid

Uppföljningen visar återkommande överträdelser av både dygnsvila och veckovila, samt överskridanden av arbetstidslagens begränsningar för mertid och övertid. I många fall har kompensatorisk vila inte utgetts. Enligt uppgift har förvaltningen muntligen informerat kommunstyrelsen vilka åtgärder som genomförts. Styrelsen har informerats om att utbildningsinsatser har genomförts för arbetsledare och chefer under hösten.

Sammantaget har identifierade avvikelser i vissa delar åtgärdats. Det kvarstår avvikelser som är under hantering eller där åtgärder ännu inte påbörjats, vilket indikerar behov av fortsatt och stärkt uppföljning.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen är delvis tillräcklig. Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? <i>(Baseras på avsnitt 2.2)</i>	Ja	Kommunstyrelsen har beslutat om verksamhetsmål och nyckeltal samt genomfört löpande uppföljning under året och i samband med behandling av årsredovisning. Bedömningen baseras även på att styrelsen redovisar till övervägande del god måluppfyllelse då majoriteten av målen uppfylls för helåret.
Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? <i>(Baseras på avsnitt 2.3)</i>	Ja	Kommunstyrelsen har beslutat om budget inom tilldelade ramar och redovisar ett överskott för helåret. Den ekonomiska uppföljningen har dock inte skett fullt ut enligt fastställd styrmodell, då delårsrapport per augusti och månadsrapport per oktober inte har upprättats. Vidare har styrelsen inte beslutat om konkreta åtgärder vid prognostiserad obalans, även om behov av kostnadsminskningar och effektiviseringar har påtalats. Sammantaget bedöms verksamheten ha bedrivits inom givna ekonomiska ramar.
Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? <i>(Baseras på avsnitt 2.4)</i>	Delvis	Kommunstyrelsen har beslutat om en internkontrollplan och följt upp denna under året. Riskanalysen som ligger till grund för internkontrollplanen är dock i huvudsak inriktad på verksamhetsnära risker och omfattar i begränsad utsträckning ekonomiska risker. Uppföljningen av internkontrollplanen visar på att avvikelser inte har åtgärdats eller endast delvis åtgärdats. Detta innebär att väsentliga risker kvarstår inom flera av kommunens verksamhetsområden, vilket sammantaget indikerar brister i den interna kontrollen.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa att identifierade brister från uppföljningen av internkontrollplanen åtgärdas
- ▶ Säkerställa att ekonomin följs upp i enlighet med fullmäktiges styrmodell

Strömsund april 2026

Samuel Larsson
Verksamhetsrevisor

Per Stålberg, uppdagsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor